

Nr 42.

Ankom till riksdagens kansli den 10 juni 1939 kl. 8 f. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften, m. m.

I en den 10 mars 1939 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 208, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga nedan intagna förslag till

dels förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften;

dels ock förordning om särskilt undantag från skyldighet att utgiva lagfartsstämpel och skatt för gåva efter laga skifte inom vissa delar av Kopparbergs län.

Förslag

till

förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften.

Härigenom förordnas, att 1, 3 och 42 §§ förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

1 §.

I fråga om stämpel till expeditionerna hänföres statsmyndigheterna till följande avdelningar:

Fjärde avdelningen:

Rikets hovrätter; — — — järnvägsstyrelsen; försäkringsrådet; riksförsäkringsanstalten; — — — lantbruksstyrelsen.

¹ Senaste lydelse av dessa paragrafer se 1928:317 (där förordningen i dess helhet är återgiven), 1930:243, 1931:169, 1932:285, 1933:378, 1934:327, 1935:310, 1936:35 och 330, 1937:511 samt 1938:323.

3 §.

I avseende på expeditionernas förseende med stämpel gäller, med de här nedan i 7 § nämnda undantag och med iakttagande av vad i 4 § stadgas om inteckningskontrollstämpel, denna tariff:

	1		2		3		4		5	
	Avd.		Avd.		Avd.		Avd.		Avd.	
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
Körkort, innefattande -----										
duplett av	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—
dock att körkort, innefattande tillstånd allenast till förande av lättviktsmotorcykel, så ock körkort för krigsmakten tillhörande person, som under militärtjänstgöring utbildats till förare, är från stämpel					<i>fritt</i>					

42 §.

I redovisning — — — vederbörande befallningshavande.

Utän hinder av bestämmelserna i första stycket må Konungen beträffande statlig befattningshavare förordna om inskränkning i eller undantag från rätten till stämpelprovision. Bestämmelserna skola ej heller utgöra hinder för att i arbetsordning eller lönestat för myndighet, vars befattningshavare avlönas av kommun, meddela föreskrift, att sådan befattningshavare skall till kommunens kassa inbetala honom tillkommande provision.

Har på — — — gå åter.

Har samma — — — till efterrättelse.

Skall provisionsbelopp — — — samfällda provisionsbeloppet.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1939.

F ö r s l a g

till

förordning om särskilt undantag från skyldighet att utgiva lagfartsstämpel och skatt för gåva efter laga skifte inom vissa delar av Kopparbergs län.

Härigenom förordnas som följer:

Har mellan makar träffats avtal, varom förmåles i 10 § andra stycket lagen den 17 juni 1932 (nr 223) med särskilda bestämmelser om delning av

jord å landet inom vissa delar av Kopparbergs län, skall skyldighet att utgiva lagfartsstämpel eller skatt för gåva icke äga rum i anledning därav, att ena maken genom avtalet erhållit större andel än förut i makarnas fasta egendom.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

De i propositionen framlagda förslagen innebära, i vad de avse ändringar i stämpelförordningen, i huvudsak följande:

1. Stämpelavgiften hos försäkringsrådet.

I fråga om stämpel till expeditionerna hänföras statsmyndigheterna enligt 1 § stämpelförordningen till fem olika avdelningar. Alla statsmyndigheter, som icke särskilt angivits under någon av dessa avdelningar, äro att hänföra till första avdelningen. I propositionen föreslås, att försäkringsrådet, som icke finnes angivet i någon särskild avdelning i 1 § stämpelförordningen och följaktligen är att hänföra till första avdelningen, skall upptagas under fjärde avdelningen. Departementschefen har därvid förutsatt, att Kungl. Maj:t, därest detta förslag vinner riksdagens bifall, senare skall förordna om motsvarande ändring i expeditionslösenförordningen.

Statskontoret har i ett den 10 januari 1939 avgivet yttrande i ärendet förklarat sig icke hava något att erinra mot detta förslag.

2. Stämpelfrihet för körkort innefattande tillstånd till förande av lättviktsmotorcykel.

Genom proposition nr 225 har Kungl. Maj:t för innevarande års riksdag framlagt förslag till vissa ändringar i motorfordonsförordningen den 23 oktober 1936 (nr 561) och vägtrafikstadgan av samma dag (nr 562) m. m. Förslaget innebär, bland annat, att från och med den 1 juli 1939 ett nytt slag av körkort skall införas, som berättigar till förande av endast s. k. lättviktsmotorcykel.

På förslag av sammansatt bevillnings- och andra lagutskott (utlåtande nr 4) har riksdagen numera bifallit det i förenämnda proposition nr 225 framlagda förslaget. I nämnda proposition har framhållits önskvärdheten av att körkort för förande av lättviktsmotorcykel borde bli fritt från stämpel och lösen. I anledning härav föreslås i nu förevarande proposition ett tillägg under rubriken *körkort* i 3 § stämpelförordningen, av innehåll att körkort innefattande tillstånd allenast för förande av lättviktsmotorcykel är fritt från stämpel.

3. Provision för stämpelförsäljare.

Enligt 42 § stämpelförordningen äger stämpelförsäljare i redovisning för stämplat som ersättning för besvär och kostnader räkna sig till godo, i Stockholm två procent samt i övriga städer och å landet tre procent av det belopp, för vilket stämplat försålts, till och med en årlig försäljningssumma av 20,000 kronor, dock att ordförande i häradsrätt må, även om han är boende i Stockholm, tillgodoföra sig provision med tre procent. För överskjutande belopp till och med 200,000 kronor beräknas provisionen efter en procent och för belopp utöver 200,000 kronor efter en tiondels procent.

1936 års lönekommitté berörde i sitt den 16 december 1937 avgivna betänkande med förslag till civilt avlösningsreglemente (statens offentliga utredningar 1937: 48) frågan om avskaffande av denna sportelinkomst (sid. 198 ff).

Efter att hava redogjort för frågans läge uttalade lönekommittén såsom sin uppfattning, att extra inkomster av den natur, som kännetecknade stämpelprovisionen, icke borde förekomma. Åtgärder för en avveckling av stämpelprovisionen syntes böra vidtagas i samband med den förestående löne-regleringen.

Vid anmälan av proposition nr 263 till 1938 års riksdag med förslag till civilt avlösningsreglemente m. m. uttalade föredragande departementschefen sin anslutning till lönekommitténs uppfattning, att förmånen av stämpelprovision borde avvecklas. Då emellertid en indragning av stämpelprovisionen förutsatte ändring av stämpelförordningen, syntes enligt departementschefens mening frågan böra beredas i och för avlåtande av förslag till 1939 års riksdag. Därvid syntes ståndpunkt jämväl böra tagas till den av kommerskollegium i yttrande över lönekommitténs förslag framförda frågan, huruvida ej en avveckling av stämpelprovisionen borde ske allenast successivt beträffande befattningshavare, som vid civila avlösningsreglementets ikraftträdande ombesörjde stämpelförsäljning och i fortsättningen skulle handhava sådant bestyr.

Sedan riksdagen i skrivelse den 8 juni 1938, nr 388, anmält sitt beslut i anledning av förenämnda proposition nr 263, har avlösningsreglemente för ordinarie tjänstemän vid den civila statsförvaltningen (civila avlösningsreglementet) utfärdats den 4 januari 1939 (S. F. S. nr 8). Reglementet träder i kraft den 1 juli 1939.

I en inom finansdepartementet upprättad promemoria rörande provision för stämpelförsäljare har anförts bland annat följande:

Därest en avveckling av stämpelprovisionen, såsom kommerskollegium ifrågasatt, anses böra ske allenast successivt, torde en tid av fem år kunna anses lämplig för avvecklingen. Då emellertid stämpelprovisionen för vissa befattningshavare uppgår allenast till mindre belopp, torde en successiv avveckling beträffande sådana befattningshavare kunna anses obehövlig. En gränsdragning torde kunna ske på så sätt, att rätten till provision helt upphör den 1 juli 1939 för stämpelförsäljare, vilka för tiden 1 juli 1938—1 juli 1939

äro berättigade till stämpelprovision med belopp understigande 100 kronor. För övriga stämpelförsäljare, å vilka civila avlöningsreglementet äger tillämpning, skulle provision utgå, första året, räknat från reglementets ikraftträdande, med hela beloppet enligt nuvarande regler i 42 § stämpelförordningen, andra året med $\frac{4}{5}$, tredje året med $\frac{3}{5}$, fjärde året med $\frac{2}{5}$ och femte året med $\frac{1}{5}$ av sagda belopp, dock att rätten till provision skulle upphöra från och med det år, då provisionens belopp med tillämpning av nu angivna beräkningsgrunder understige 100 kronor.

Statskontoret har i yttrande över promemorian tillstyrkt det i densamma framlagda förslaget, dock med viss tvekan såtillvida, att ämbetsverket icke ansett sig fullt övertygat om behövligheten av den föreslagna avvecklings-tiden av fem år.

Beträffande nu förevarande förslag har *departementschefen* anfört bland annat följande:

»Till den av 1936 års lönekommitté uttalade uppfattningen, att åtgärder borde vidtagas för avveckling av stämpelprovisionen, har jag, såsom i det föregående nämnts, redan tidigare givit min anslutning. Beträffande sättet för avvecklingens genomförande har jag intet att erinra mot det förfarande, som ifrågasatts i förut berörda promemoria. Jag föreslår sålunda, att befattningshavare, å vilka civila avlöningsreglementet från och med den 1 juli 1939 kommer att äga tillämpning eller vilka anmält att de icke vilja underkasta sig nämnda reglementes villkor och bestämmelser, icke skola erhålla provision för försäljning av stämplars efter nämnda dag, därest de för tiden 1 juli 1938—1 juli 1939 allenast äro berättigade till provision med lägre belopp än 100 kronor, samt att för övriga ifrågavarande befattningshavare en femårig avvecklingsperiod tillämpas på sätt i promemorian angivits.

I 42 § stämpelförordningen synes mig sålunda ett tillägg böra göras av innebörd, att Konungen beträffande statliga befattningshavare äger förordna om inskränkning i eller undantag från paragrafens bestämmelser om rätt till provision. Med stöd av ett dylikt stadgande skulle därefter erforderliga detaljföreskrifter i enlighet med här angivna grunder meddelas i en särskild kungörelse.»

Till utskottet har från *Föreningen Sveriges landskamrerare* samt från *landssekreterarna* inkommit en skrivelse med anledning av förslaget om avveckling av stämpelprovisionen. I nämnda skrivelse har anförts bland annat följande:

I fråga om stämpelprovisionen intoge landssekreterare och landskamrerare en särställning i förhållande till andra tjänstemän med nyreglerad lön. I samband med den år 1925 genomförda löneregleringen för landshövdingarna och befattningshavare vid länsstyrelserna m. m. lämnade 1924 års riksdag särskilt medgivande, att provision å försålda stämplars skulle även efter löneregleringens ikraftträdande utgå till befattningshavare vid landsstaten. Detta medgivande hade statskontoret vid avgivande av yttrande över ett av 1934 års statsrevisorer gjort uttalande angående stämpelprovisionerna ansett utgöra hinder för indragande till statsverket av landssekreterares och landskamrerares stämpelprovision. — — —

Propositionen syntes emellertid grundad å den uppfattningen att ifrågavarande hinder skulle bortfalla genom ikraftträdandet den 1 juli 1939 av ett

nytt avlöningsreglemente. Härvid torde dock böra beaktas att övergångsbestämmelserna i 51 § 8 mom. 3) civila avlöningsreglementet innebure möjlighet för landssekreterare eller landskamrerare att i samband med dessa befattningars inordnande i högre lönegrad återinträda på de avlöningsbestämmelser, som före civila avlöningsreglementets ikraftträdande vore för vederbörande gällande enligt avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451) och kungörelsen den 6 juni 1925 (nr 272). För de landssekreterare och landskamrerare, som komme att återinträda på de äldre avlöningsbestämmelserna, torde hindret för indragning av provisionen komma att kvarstå.

Landssekreterare och landskamrerare kunde givetvis icke taga ståndpunkt till frågan, huruvida de önskade återinträda på äldre avlöningsbestämmelser, förrän deras lönegradsplacering blivit avgjord. Förslag angående lönegradsplaceringen torde icke komma att framläggas förrän till 1940 års riksdag.

Med visst fog torde man kunna ifrågasätta, huruvida icke den omständigheten att frågan om lönegradsplaceringen ännu vore olöst innebure, att ett nytt avlöningsreglementes ikraftträdande icke kunde äga sådan betydelse i förevarande avseende att tidigare utfästelser i fråga om stämpelprovision skulle bortfalla. Men även om så skulle vara förhållandet, måste dock förekomsten av de ovan återgivna övergångsbestämmelserna i nya avlöningsreglementet föranleda, att vid beslut med anledning av propositionen landssekreterares och landskamrerares möjlighet att återgå till det äldre, med rättighet till stämpelprovision förenade avlöningsreglementet beaktades.

Förslag till förordning om särskilt undantag från skyldighet att utgiva lagfartsstämpel och skatt för gåva efter laga skifte inom vissa delar av Kopparbergs län.

Genom proposition nr 29 har Kungl. Maj:t förelagt innevarande års riksdag förslag till lag angående ändrad lydelse av 10 § lagen den 17 juni 1932 (nr 223) med särskilda bestämmelser om delning av jord å landet inom vissa delar av Kopparbergs län. Nämnade förslag har numera bifallits av riksdagen (riksdagens skrivelse nr 58). Enligt nämnda lagändring undanröjes nu förefintliga hinder mot sammanläggning till en fastighet av fastigheter, som tillhöra makar var för sig eller innehavas med olika rätt i äktenskapet. Vid anmälan av förenämnda proposition nr 29 anförde chefen för justitiedepartementet, att avtal, som avsåges i förslaget, kunde tänkas föranleda skyldighet att utgiva lagfartsstämpel och i enstaka fall gåvoskatt, samt att det syntes föreligga anledning att taga i övervägande, huruvida icke viss befrielse från sådan skyldighet i förevarande fall borde medgivas.

I en inom finansdepartementet upprättad promemoria rörande sistnämnda fråga har bland annat anförts följande:

»Tydligt är att genom avtal som avses med förevarande förslag ena maken kan erhålla större andel än förut i den fasta egendomen såsom helhet betraktad, i följd varav avtalet kan komma att innefatta gåva. En sådan överflyttning av fast egendom från ena maken till den andra torde medföra skyldighet för makarna att utgiva lagfartsstämpel, i enstaka fall därjämte gåvoskatt. Denna skyldighet innebär hinder för att de nya bestäm-

melserna bliva i önskvärd utsträckning tillämpade och medför även behov av att de olika fastighetsandelarna underkastas värdering — en åtgärd som med hänsyn till ägosplittringens omfattning är förenad med icke obetydlig tidsutdräkt och omgång. Med hänsyn härtill synes frihet från att utgiva lagfartsstämpel och gåvoskatt böra åtnjutas för fång i förevarande fall.»

Statskontoret har förklarat sig icke hava något att erinra mot stämpelfrihet för ifrågavarande fång.

Föredragande *departementschefen* har beträffande nu föreliggande förslag anfört bland annat följande:

»Även enligt min mening bör, då makar träffat avtal enligt de nya bestämmelserna i 10 § lagen den 17 juni 1932, nr 223, befrielse medgivnas från den skyldighet att utgiva lagfartsstämpel eller skatt för gåva, som kunnat föreligga på grund av att ena maken enligt avtalet erhållit större andel än förut i makarnas fasta egendom. På sätt i promemorian anmärkts avses däremot icke att göra någon ändring i eljest gällande särskilda regler om skyldighet att erlägga lagfartsstämpel efter laga skifte inom vissa delar av Kopparbergs län.»

Mot de i propositionen föreslagna ändringarna i stämpelförordningen samt mot det föreliggande förslaget till förordning om särskilt undantag från skyldighet att utgiva lagfartsstämpel och skatt för gåva efter laga skifte inom vissa delar av Kopparbergs län har utskottet icke funnit anledning till erinran. Den av Föreningen Sveriges landskamrerare och av landssekreterarna gjorda framställningen, i vad angår frågan om stämpelprovisionens avveckling, anser sig utskottet hava besvarat genom sitt ställningstagande till Kungl. Maj:ts förslag i detta ämne.

Utskottet.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 208.

Stockholm den 9 juni 1939.

På bevillningsutskottets vägnar:

IVAR ANDERSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Viktor Larsson, Heiding, Sjödahl, Velander, Gustaf Björkman, Robert Berg, Sylwan, Herman Ericsson* och *Franzon*; samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Norrköping, *Olsson* i Gävle*, *Ericson* i Boxholm, *Johanson* i Huskvarna, *Werner* i Hultsfred, *Hammarlund, Blomquist, Hagberg* i Malmö, *Jonsson* i Skedsbygd och *Falk**.

* Icke närvarande vid justeringen av betänkandet.